

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku P. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.
o ustalenie ustawodawstwa właściwego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 lipca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 1.800
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 września 2014 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił odwołanie wnioskodawcy P. P., przy udziale uznanego za zainteresowanego R. s.r.o. C., od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 27 lutego 2013 r. o ustalenie ustawodawstwa właściwego.

Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok w pkt II w ten sposób, że zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji (pkt I.); oddalił apelację (pkt II.); zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (pkt III.);

zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt IV.).

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez: 1) niewłaściwe zastosowanie art. 288 akapit 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej poprzez ich niezastosowanie i wydanie rozstrzygnięcia na podstawie przepisów prawa krajowego zamiast na podstawie przepisów rozporządzeń unijnych, 2) błędną wykładnię art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 200 z 7.6.2004, s. 1), (dalej: rozporządzenie podstawowe), zawierającego normę kolizyjną wskazującą na ustawodawstwo właściwe dla ubezpieczenia społecznego osoby normalnie wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich Unii, przez co wyłączona jest możliwość ustalenia prawa właściwego dla tego stosunku prawnego w inny sposób niż wskazany przez normę dotyczącą koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez dokonanie na różnych podstawach najpierw przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalenia ustawodawstwa właściwego innego niż słowackie od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 20 marca 2013 r., a następnie utrzymanie tego nieprawidłowego ustalenia ustawodawstwa polskiego dla skarżącego; 3) błędną wykładnię art. 3 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 284 z 30.10.2009 r., s. 1) poprzez przyjęcie, że skarżący oprócz samej informacji był zobowiązany przedstawić także dokumenty i dowody potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w innym państwie członkowskim i w konsekwencji przyjęcie, że to na skarżącym spoczywał ciężar udowodnienia, że przedłożona przez niego umowa o pracę była rzeczywiście wykonywana i nie miała charakteru pracy marginalnej; 4) niewłaściwe zastosowanie art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia podstawowego poprzez jego zastosowanie, choć nie miał on zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ skarżący wykonuje nie tylko pracę na własny rachunek w Polsce, ale także wykonywał do dnia 20 marca 2013 r. pracę najemną

na Słowacji niemającą charakteru pracy marginalnej, w związku z tym zastosowanie miał do niego wyłącznie art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego; 5) niewłaściwe zastosowanie art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego poprzez jego niezastosowanie i doprowadzenie w rezultacie do sytuacji, w której skarżący wbrew przepisom rozporządzenia podlegał w tym samym czasie ustawodawstwu dwóch różnych państw członkowskich, bowiem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej skarżący podlegał ubezpieczeniom w Polsce, a z tytułu pracy najemnej został zgłoszony do ubezpieczeń na Słowacji w okresie od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 20 marca 2013 r.; 6) niewłaściwe zastosowanie art. 58 k.c. w związku z art. 22 k.p. oraz art. 300 k.p. poprzez ich zastosowanie, choć nie miały one zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ wprowadzanie dodatkowych przesłanek oceny ustawodawstwa właściwego opartych na prawie krajowym, w szczególności oceny, czy ubezpieczony wykonuje pracę najemną i czy praca ta ma charakter marginalny - poza przesłankami wymienionymi w rozporządzeniu podstawowym i wynikającymi z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) - jest niedopuszczalne, a ponadto rozporządzenie podstawowe odwołuje się w tym zakresie do prawa państwa, w którym praca jest wykonywana i jest wyczerpująco zinterpretowane w orzecznictwie TSUE i nie może podlegać ocenie z punktu widzenia krajowych przepisów prawa pracy, definiujących stosunek pracy;

Ponadto skarżący podniósł zarzut naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: 1) art. 224 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. polegające na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji; 2) art. 386 § 4 k.p.c. poprzez utrzymanie wyroku Sądu Okręgowego w O. i oddalenie apelacji skarżącego podczas gdy Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, ponieważ zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania i merytorycznych zarzutów skarżącego, a następnie oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przy tym dokonał zmiany podstawy prawnej ustalenia ustawodawstwa polskiego z naruszeniem procedury przewidzianej w rozporządzeniach unijnych dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie zawiadamiając o poczynionym ustaleniu Socialnej Poistovnej,

stwierdzając, że praca nie była wykonywana lub miała charakter pracy marginalnej; 3) art. 2 pkt 2 rozporządzenia wykonawczego poprzez zaniechanie zwrócenia się do instytucji słowackiej - Socialnej Poistovnej (słowacki odpowiednik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) w celu uzyskania wszystkich danych niezbędnych dla ustanowienia i określenia praw i obowiązków skarżącego; 4) art. 5 rozporządzenia wykonawczego poprzez podważenie ważności postanowień umowy o pracę, na podstawie której został wydany przez instytucję innego państwa członkowskiego dokument potwierdzający zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego w tym innym państwie członkowskim oraz podważenie ważności dokumentu potwierdzającego zgłoszenie skarżącego do ubezpieczeń społecznych; 5) art. 2 ust. 2 lit. b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149/4 z dnia 8 czerwca 2012 r.) w związku z art. 87 a rozporządzenia podstawowego poprzez przyjęcie, że wykonywana przez skarżącego praca najemna na Słowacji miała charakter pracy marginalnej, podczas gdy z uwagi na podjęcie zatrudnienia przed dniem wejścia w życie powołanych wyżej przepisów, a to z dniem 1 lutego 2012 r. do skarżącego nie mają zastosowania przepisy o pracy marginalnej; 6) art. 1 ust. 2 lit. c w związku z art. 5 ust 1, art. 6 i art. 16 rozporządzenia wykonawczego poprzez uznanie milczenia Socialnej Poistovnej ustredie Bratysława za zaakceptowanie ustawodawstwa polskiego oraz uznanie milczenia tej instytucji za dokument w przypadku ustaleń dokonanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych bez jednoczesnego powzięcia uzasadnionych wątpliwości w myśl art. 5 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, a ponadto zaniechanie poinformowania Socialnej Poistovnej o ponownym ustaleniu przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny ustawodawstwa na podstawie innych przesłanek niż organ rentowy, co doprowadziło do zaniechania skutecznego w pełnym zakresie procedury dialogu i koncyliacji określonej tak w art. 6 i art. 16 rozporządzenia wykonawczego, jak i w postanowieniach Decyzji Nr A1 Komisji Administracyjnej z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz

udzielenia świadczeń na mocy rozporządzenia podstawowego.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, że skarżący podlegał ustawodawstwu słowackiemu od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 20 marca 2013 r. w zakresie ubezpieczeń, względnie uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w O. albo uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w O. oraz decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się uzasadnił oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej w związku z licznymi naruszeniami przepisów postępowania mającymi wpływ na treść wydanego wyroku, a także błędną wykładnią i niewłaściwym zastosowaniem licznych przepisów prawa materialnego, co stanowiło jednocześnie rażące naruszenie prawa unijnego i co zostało jednoznacznie potwierdzone przez Sąd Najwyższy w wydanych w analogicznych sprawach wyrokach z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12 oraz dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, a także na podstawie art. 224 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na nierozpoznaniu przez Sąd II instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

W ocenie skarżącego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest ponadto uzasadnione z uwagi na fakt występowania istotnego zagadnienia prawnego (lub z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości) w kwestii tego:

a. czy art. 3 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego znajduje zastosowanie w procedurze dotyczącej stosowania art. 13 rozporządzenia podstawowego określonej w art. 16 rozporządzenia wykonawczego?

b. czy art. 16 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego samodzielnie lub w związku z art. 3 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego należy rozumieć w ten sposób, że osoba informująca instytucję o wykonywaniu pracy w dwóch lub więcej

państwach członkowskich zobowiązana jest do przedłożenia także dokumentów i dowodów potwierdzających wykonywanie przez nią pracy w innych państwach członkowskich?

c. w przypadku odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie: czy dla tymczasowego określenia ustawodawstwa właściwego zgodnie z art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego wystarczającym dokumentem potwierdzającym wykonywanie pracy najemnej w innym państwie członkowskim jest umowa o pracę, czy też instytucja miejsca zamieszkania może żądać od osoby informującej dodatkowych dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywania pracy w innym państwie członkowskim (takich jak bilety, rachunki za zakwaterowanie w innym państwie członkowskim), a zatem czy ciężar dowodu wykonywania pracy w innym państwie członkowskim spoczywa wyłącznie na osobie informującej czy także na instytucji miejsca zamieszkania, w szczególności w zakresie, w jakim poddaje ona w wątpliwość okoliczności wskazane przez osobę informującą?

d. czy art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, w szczególności sformułowanie „niezwłocznie”, należy interpretować w ten sposób, że instytucja powinna tymczasowo określić ustawodawstwo właściwe zgodnie z informacją przekazaną przez osobę informującą bez możliwości prowadzenia wobec tej osoby postępowania wyjaśniającego?

e. czy art. 16 ust. 4 w zw. z art. 2 ust. 2 i punktem 10 preambuły rozporządzenia wykonawczego należy rozumieć w ten sposób, że na instytucji miejsca zamieszkania ciąży obowiązek zwrócenia się do instytucji właściwej państwa członkowskiego, w której osoba informująca wykonuje pracę najemną, w celu wyjaśnienia wątpliwości, czy osoba rzeczywiście wykonuje pracę w tym państwie i czy wykonywana praca nie ma charakteru marginalnego?

f. czy art. 5 rozporządzenia wykonawczego należy rozumieć w ten sposób, że instytucja państwa zamieszkania nie może skutecznie podważyć postanowień ważności umowy o pracę, na podstawie której został wydany przez instytucję innego państwa członkowskiego dokument potwierdzający zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego w tym innym państwie członkowskim?

g. czy w sytuacji, w której instytucja miejsca zamieszkania ustala w sposób nieprawidłowy ustawodawstwo tymczasowe, a instytucja miejsca wykonywania

pracy nie informuje o zaakceptowaniu tego ustalenia w żaden sposób (milczy) to czy instytucja miejsca zamieszkania nie powinna w myśl art. 5 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego podjąć uzasadnionych wątpliwości co do braku jakiegokolwiek informacji, w szczególności gdy milczenie poczytywane jest jako stanowisko instytucji miejsca wykonywania pracy, a przy tym nie jest poparte stosownym materiałem dowodowym oraz jeżeli akceptacja ustalenia ustawodawstwa nie została wydana w żadnej szczególnej formie to czy wskazane okoliczności nie powinny prowadzić do uskutecznienia w pełnym zakresie procedury dialogu i koncyliacji określonej tak w art. 6 jak i art. 16 rozporządzenia wykonawczego?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. „przedsądu”, a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania winno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego uzasadnienia nie może być dowolna, bo konieczne jest oparcie jej na argumentacji jurystycznej. Pozostaje to w ścisłym związku z modelem skargi kasacyjnej, w którym rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje

skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07; z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07; z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, niepublikowane; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania. Podnosi się w nim bowiem jedynie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w związku z licznymi naruszeniami przepisów postępowania mającymi wpływ na treść wydanego wyroku, a także

błędną wykładnią i niewłaściwym zastosowaniem licznych przepisów prawa materialnego, co stanowiło jednocześnie rażące naruszenie prawa unijnego i co zostało jednoznacznie potwierdzone przez Sąd Najwyższy w wydanych w analogicznych sprawach wyrokach z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12 oraz dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, a także na podstawie art. 224 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. polegające na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Przed wszystkim oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie zachodzi wtedy, gdy skarżący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołuje się na zarzuty dotyczące naruszenia takich przepisów prawa procesowego, które mają charakter ogólnych dyrektyw wyznaczających istotę postępowania apelacyjnego. Do takich zaś przepisów zalicza się w szczególności art. 382 k.p.c. (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468). Przywołana regulacja ma charakter ogólnych wytycznych skierowanych do sądu orzekającego w danej sprawie, wobec czego ze swej istoty nie może być w postępowaniu apelacyjnym naruszona (samodzielnie) w sposób kwalifikowany, widoczny „na pierwszy rzut oka”.

Ponadto przytoczone przez skarżącego przepisy jednoznacznie wskazują, że kontestowane są ustalenia faktyczne, zaś w obowiązującym stanie prawnym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, niepublikowane.; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 211/06, niepublikowane).

W przypadku powołania podstawy przedsądu wynikającej z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne, które wiąże się z określonym

przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć

(postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Wątpliwości, które formułuje skarżący, znalazły bowiem rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności w wyroku z dnia 11 czerwca 2014 r., II UK 587/13 (OSNP 2016 nr 1, poz. 13) Sąd Najwyższy stwierdził, że stosownie do art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, osoba podejmująca pracę najemną w innym państwie Unii, podlega w zakresie ubezpieczeń społecznych ustawodawstwu tego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca najemna. Wyłączona jest tym samym możliwość ustalenia prawa właściwego dla tego stosunku prawnego w inny sposób niż wskazany przez normę dotyczącą koordynacji ubezpieczeń społecznych, w szczególności w sposób, w jaki ustala się ustawodawstwo właściwe dla stosunku pracy na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych. Nie jest możliwe poddanie

stosunku ubezpieczenia społecznego wynikającego z umowy o pracę prawu wybranemu przez strony lub właściwemu według zasad przewidzianych w art. 3 i 8 tego rozporządzenia. W sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stosunek prawny, na podstawie którego powstaje tytuł ubezpieczenia społecznego i stosunek ubezpieczenia społecznego, to dwie niezależne więzi prawne, które mogą podlegać prawu różnych państw członkowskich, przy czym stosownie do generalnej reguły wspólnotowej koordynacji ubezpieczeń społecznych, stosunek ubezpieczenia społecznego podlega prawu miejsca wykonywania pracy (*lex loci laboris*). (...) Poinformowanie więc przez osobę wykonującą pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, wymaga - ze względu na zaistnienie czynnika ponadkrajowego w ubezpieczeniu społecznym - zastosowania procedury przestrzegającej właściwości i kompetencji instytucji ubezpieczeń społecznych, przewidzianej w przepisach art. 16 rozporządzenia nr 987/2009. Informacja, o której mowa, jest podstawą do niezwłocznego lecz tylko wstępnego i tymczasowego ustalenia dla niej ustawodawstwa właściwego, stosownie do zasad kolizyjnych ustalonych w art. 13 rozporządzenia nr 883/2004. O tymczasowym określeniu prawa, według którego obejmuje się tę osobę ubezpieczeniem społecznym, instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy informuje wyznaczone instytucje państwa, w którym wykonywana jest praca. Od tej chwili biegnie termin dwóch miesięcy, w czasie których przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji może poinformować instytucję miejsca zamieszkania o niemożności zaakceptowania ustalonego ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii. Gdy to nie nastąpi, tymczasowe określenie ustawodawstwa staje się ostateczne.

Współdziałanie i opieranie się na porozumieniu instytucji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonego i ze względu na miejsce wykonywania przez niego pracy najemnej oznacza, że do instytucji właściwych, jak również do sądu krajowego należy przede wszystkim ustalenie, czy osoba żądająca ustalenia właściwego ustawodawstwa podlega ubezpieczeniu społecznemu w każdym ze wskazanych przez nią państw i postąpienie w celu ustalenia stanu zgodnego z art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004.

Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął także w sprawach z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 33/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47 oraz z dnia 16 grudnia 2016 r., II UK 28/16 niepubl.

Podsumowując rozważania należy stwierdzić, że polska instytucja ubezpieczeniowa nie może oceniać legalności (ważności) stosunku pracy nawiązanego w innym kraju członkowskim. Od opisanego wyżej wzorca postępowania istnieją wyjątki, które przy wykorzystaniu procedury z art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 pozwalają na czynności wyjaśniające związane z ustaleniem właściwego ustawodawstwa. Oczywistym zaś pozostaje, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do wyręczania instytucji ubezpieczeniowych innych krajów i przesądzenia, czy praca zarobkowa wykonywana na ich terytorium stanowi tytuł ubezpieczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13; z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie jest wątpliwe, że pozwany organ rentowy ustalił tymczasowo, że wnioskodawca podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych, informując o powyższym słowacką instytucję ubezpieczeniową, która, nie tylko nie zakwestionowała tego tymczasowego ustalenia, ale nadto stwierdziła, że słowacki pracodawca był tzw. firmą skrzynkową, w której na terenie Słowacji nie dochodziło do wykonywania umów o pracę.

Jedynie marginalnie trzeba zauważyć, że w orzecznictwie jednolicie przyjęto – por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2016 r., II UK 297/15, że pracodawca zatrudniający ubezpieczonego za granicą nie jest zainteresowanym w sprawie z odwołania ubezpieczonego przeciwko organowi rentowemu o wydanie zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniom społecznym (art. 477¹¹ § 2 k.p.c.)

Konkludując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 5 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

l.n